

31989L0391

L 183/1

ÚŘEDNÍ VĚSTNÍK EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

29.6.1989

SMĚRNICE RADY
ze dne 12. června 1989
o zavádění opatření pro zlepšení bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců při práci
(89/391/EHS)

RADA EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského hospodářského společenství, a zejména na článek 118a této smlouvy,

s ohledem na návrh Komise ⁽¹⁾, vypracovaný po konzultaci s Poradním výborem pro bezpečnost, hygienu a ochranu zdraví při práci,

ve spolupráci s Evropským parlamentem ⁽²⁾,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a sociálního výboru ⁽³⁾,

vzhledem k tomu, že článek 118a Smlouvy stanoví, že Rada přijímá směrnice určující minimální požadavky na podporu zlepšování zejména pracovního prostředí a k zabezpečení vyšší úrovně ochrany bezpečnosti a zdraví pracovníků;

vzhledem k tomu, že touto směrnicí nelze odůvodňovat snížení úrovně ochrany již dosahované v jednotlivých členských státech, a proto jsou členské státy vázány na základě Smlouvy k tomu, aby podporovaly zlepšování podmínek v této oblasti a harmonizaci podmínek při udržení dosažených zlepšení;

vzhledem k tomu, že je známo, že zaměstnanci mohou být na pracovišti během své celoživotní pracovní činnosti vystaveni vlivům nebezpečných okolních faktorů;

vzhledem k tomu, že podle článku 118a Smlouvy by tyto směrnice neměly ukládat žádná správní, finanční ani právní omezení bránící zakládání a rozvoji malých a středních podniků;

vzhledem k tomu, že sdělení Komise o jejím programu v oblasti bezpečnosti, hygieny a ochrany zdraví při práci ⁽⁴⁾ předpokládá přijetí směrnic určených k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců;

vzhledem k tomu, že Rada ve svém usnesení ze dne 21. prosince 1987 o bezpečnosti, hygieně a ochraně zdraví při práci ⁽⁵⁾ vzala na vědomí úmysl Komise předložit Radě v blízké budoucnosti směrnici o organizaci bezpečnosti ochrany zdraví zaměstnanců při práci;

vzhledem k tomu, že v únoru 1988 přijal Evropský parlament čtyři usnesení v rámci debaty o vytvoření vnitřního trhu a ochraně zaměstnanců; že tato usnesení zejména vyzvala Komisi k vypracování rámcové směrnice, která by sloužila jako podklad pro zvláštní směrnice, které pokryjí všechna rizika v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci;

vzhledem k tomu, že je úkolem členských států zlepšovat úroveň bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců na jejich území; že přijímání opatření týkajících se bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců při práci přispívá v určitých případech k ochraně zdraví a popřípadě bezpečnosti osob, které s nimi sdílejí společnou domácnost;

⁽¹⁾ Úř. věst. C 141, 30.5.1988, s. 1.

⁽²⁾ Úř. věst. C 326, 19.12.1988, s. 102 a Úř. věst. C 158, 26.6.1989.

⁽³⁾ Úř. věst. C 175, 4.7.1988, s. 22.

⁽⁴⁾ Úř. věst. C 28, 3.2.1988, s. 3

⁽⁵⁾ Úř. věst. C 28, 3.2.1988, s. 1.

vzhledem k tomu, že právní předpisy členských států v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci se velmi liší a měly by být zdokonaleny; že vnitrostátní úprava této oblasti, která často zahrnuje technické předpisy nebo nezávazné normy, může vést k rozdílné úrovni bezpečnosti a ochrany zdraví a může umožnit vznik hospodářské soutěže na úkor bezpečnosti a ochrany zdraví;

vzhledem k tomu, že stále dochází k mnoha pracovním úrazům a nemocem z povolání; že musí být neprodleně přijata nebo zdokonalena preventivní opatření pro zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců a vyšší úrovně ochrany;

vzhledem k tomu, že pro zajištění lepší úrovně ochrany musí být zaměstnanci nebo jejich zástupci informováni o rizicích pro jejich zdraví a bezpečnost a o potřebných opatřeních ke snížení nebo odstranění těchto rizik; že je nutné, aby mohli přispět prostřednictvím vyvážené účasti v souladu s vnitrostátními právními předpisy nebo zvyklostmi k přijímání nezbytných ochranných opatření;

vzhledem k tomu, že je nezbytné rozvinout výměnu informací, dialog a vyváženou účast v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci mezi zaměstnavateli a zaměstnanci nebo jejich zástupci prostřednictvím vhodných postupů a nástrojů v souladu s vnitrostátními právními předpisy nebo zvyklostmi;

vzhledem k tomu, že zlepšení bezpečnosti, hygieny a ochrany zdraví zaměstnanců při práci je cíl, který nesmí být podřízen ryze ekonomickým zájmům;

vzhledem k tomu, že zaměstnavatelé musí být informováni o nejnovějším technickém pokroku a vědeckých poznatcích týkajících se uspořádání pracovních míst s přihlédnutím k rizikům v jejich podniku a musí informovat zástupce zaměstnanců, kteří mají podle této směrnice právo účasti, tak, aby byli schopni zajistit vyšší úroveň ochrany zdraví a bezpečnosti zaměstnanců;

vzhledem k tomu, že tato směrnice, aniž jsou dotčeny přísnější současné nebo budoucí předpisy Společenství, se vztahuje na všechna rizika, mimo jiné i na rizika vyplývající z používání chemických, fyzikálních a biologických činitelů stanovených směrnicí 80/1107/EHS ⁽¹⁾, ve znění směrnice 88/642/EHS ⁽²⁾ při práci;

vzhledem k tomu, že na základě rozhodnutí 74/325/EHS ⁽³⁾ konzultuje Komise při vypracovávání návrhů v této oblasti Poradní výbor pro bezpečnost, hygienu a ochranu zdraví při práci;

vzhledem k tomu, musí být zřízen výbor složený z členů jmenovaných členskými státy, který by byl Komisi nápomocen při technických úpravách samostatných směrnic předpokládaných touto směrnicí,

PŘIJALA TUTO SMĚRNICI:

ODDÍL I

OBECNÁ USTANOVENÍ

Článek 1

Účel

1. Účelem této směrnice je zavádět opatření ke zlepšení bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců při práci.
2. K tomuto účelu obsahuje obecné zásady týkající se prevence pracovních rizik, bezpečnosti a ochrany zdraví, odstranění rizikových a úrazových faktorů, informování, projednávání, vyvážené účasti v souladu s vnitrostátními právními předpisy nebo zvyklostmi a školení zaměstnanců a jejich zástupců, a také obecná pravidla pro uskutečňování zmíněných zásad.
3. Touto směrnicí nejsou dotčeny současné nebo budoucí předpisy členských států a Společenství, které jsou pro bezpečnost a ochranu zdraví zaměstnanců při práci příznivější.

Článek 2

Oblast působnosti

1. Tato směrnice se vztahuje na všechny činnosti veřejného i soukromého sektoru (průmysl, zemědělství, obchod, administrativní činnosti, služby, vzdělání, kulturu, zábavu atd.).
2. Tato směrnice se nevztahuje na činnost určitých veřejných služeb, například ozbrojených sil nebo policie, nebo na určité činnosti civilní ochrany, jejichž zvláštní povaha odporuje této směrnici.

V těchto případech musí být s ohledem na cíle této směrnice zajištěna v co největší míře bezpečnost a ochrana zdraví zaměstnanců.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 327, 3.12.1980, s. 8.

⁽²⁾ Úř. věst. L 356, 24.12.1988, s. 74.

⁽³⁾ Úř. věst. L 185, 9.7.1974, s. 15.

Článek 3

Definice

Pro účely této směrnice se:

- a) „zaměstnancem“ rozumí každá osoba zaměstnaná zaměstnavatelem, včetně učňů a stážistů, s výjimkou osob zaměstnaných v domácnosti;
- b) „zaměstnavatelem“ rozumí každá fyzická nebo právnická osoba, která je smluvní stranou pracovní smlouvy se zaměstnancem a odpovídá za podnik nebo závod;
- c) „zástupcem zaměstnanců pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci“ rozumí každá osoba zvolená, určená nebo jmenovaná v souladu s vnitrostátními právními předpisy nebo zvyklostmi, aby zastupovala zaměstnance v otázkách bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců při práci;
- d) „prevencí“ rozumí všechny kroky nebo opatření přijaté nebo plánované na všech stupních činnosti podniku k prevenci nebo snížení pracovních rizik.

Článek 4

1. Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby se na zaměstnavatele, zaměstnance a zástupce zaměstnanců vztahovaly právní předpisy nezbytné k provedení této směrnice.
2. Členské státy zejména zajistí náležitou kontrolu a dozor.

ODDÍL II

POVINNOSTI ZAMĚSTNAVATELŮ

Článek 5

Obecné ustanovení

1. Zaměstnavatel je povinen zajistit bezpečnost a ochranu zdraví zaměstnanců s ohledem na všechna hlediska týkající se práce.
2. Pokud zaměstnavatel v podniku nebo závodě využívá v souladu s čl. 7 odst. 3 externích odborníků (služeb nebo osob), nezabývá je to odpovědností v této oblasti.
3. Povinnostmi zaměstnanců v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci není dotčena zásada odpovědnosti zaměstnavatele.
4. Tato směrnice neomezuje právo členských států vyloučit nebo snížit odpovědnost zaměstnavatele při událostech, které nastaly

za neobvyklých a nepředvídatelných okolností, jež jsou mimo kontrolu zaměstnavatele, nebo při mimořádných situacích, jejichž následkům by nebylo možné zabránit ani při náležité péči.

Členské státy nejsou povinny uplatnit právo uvedené v prvním pododstavci.

Článek 6

Obecné povinnosti zaměstnavatelů

1. V rámci svých povinností přijme zaměstnavatel opatření nezbytná pro bezpečnost a ochranu zdraví zaměstnanců, včetně opatření pro prevenci pracovních rizik, pro informování a školení, a také pro přípravu nezbytné organizace a prostředků.

Zaměstnavatel musí dbát na přizpůsobování těchto opatření s přihlédnutím k měnícím se okolnostem a usilovat o zlepšování současných podmínek.

2. Zaměstnavatel provádí opatření uvedená v odst. 1 prvním pododstavci na základě těchto obecných zásad prevence:

- a) vyhýbat se rizikům;
  - b) vyhodnotit nevyhnutelná rizika;
  - c) odstraňovat rizika u zdroje;
  - d) přizpůsobit práci jednotlivci, zejména s ohledem na uspořádání pracovních míst, výběr pracovního zařízení a volbu pracovních a výrobních metod, zejména za účelem ulehčení jednotvárné práce a práce při pracovním rytmu určeném strojem a zmírnění jejich účinků na zdraví;
  - e) přizpůsobovat se technickému pokroku;
  - f) nahrazovat nebezpečné bezpečným nebo méně nebezpečným;
  - g) zavést komplexní systém prevence rizik, který zahrnuje výrobní postup, organizaci práce, pracovní podmínky, sociální vztahy a vliv pracovního prostředí;
  - h) dávat přednost prostředkům kolektivní ochrany před prostředky individuální ochrany;
  - i) udílet zaměstnancům vhodné pokyny.
3. Aniž jsou dotčena ostatní ustanovení této směrnice, musí zaměstnavatel s přihlédnutím k povaze činnosti podniku nebo závodu
- a) vyhodnocovat rizika pro bezpečnost a ochranu zdraví zaměstnanců mezi jiným při volbě pracovního zařízení, používaných chemických látek nebo přípravků a při úpravě pracovišť.

Opatření přijatá zaměstnavatelem k prevenci rizik a používané pracovní a výrobní metody na základě tohoto hodnocení musí v případě potřeby

- zajišťovat lepší úroveň bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců,
  - být začleněny do všech činností podniku nebo závodu a na všech úrovních řízení;
- b) při ukládání úkolů zaměstnanci přihlížet ke schopnostem tohoto zaměstnance s ohledem na zdraví a bezpečnost;
- c) zajistit, aby při plánování a zavádění nových technologií měli zaměstnanci nebo jejich zástupci možnost vyjádřit se k tomu, jaké následky má výběr zařízení, pracovní podmínky a pracovní prostředí na bezpečnost a ochranu zdraví zaměstnanců;
- d) přijímat vhodná opatření, aby zajistil, že pouze zaměstnanci, kteří byli dostatečně poučeni, mají přístup do prostorů s vážným a specifickým nebezpečím.

4. Aniž jsou dotčena ostatní ustanovení této směrnice, pokud jsou na jednom pracovišti přítomni zaměstnanci více podniků, musí zaměstnavatelé spolupracovat při uskutečňování opatření týkajících se bezpečnosti, hygieny a ochrany zdraví při práci a, s přihlédnutím k povaze činností, koordinovat svou činnost v oblasti ochrany a prevence pracovních rizik, vzájemně se informovat o rizicích a informovat také své zaměstnance nebo zástupce zaměstnanců.

5. Náklady na bezpečnost, hygienu a ochranu zdraví při práci nesmějí v žádném případě nést zaměstnanci.

Článek 7

Služby pro ochranu a prevenci

1. Aniž jsou dotčeny povinnosti uvedené v člancích 5 a 6, jmenuje zaměstnavatel jednoho nebo více zaměstnanců k provádění činností týkajících se ochrany a prevence pracovních rizik v podniku nebo zařízení.

2. Určeným zaměstnancům nesmí být jejich činnost týkající se ochrany a prevence pracovních rizik na újmu.

Určení zaměstnanci musí mít dostatek času, aby mohli plnit své povinnosti vyplývající z této směrnice.

3. Jestliže podnik nebo závod nemají dostatek odborně způsobilých osob na provádění ochranných opatření a opatření k

prevenci rizik v podniku nebo závodě, musí zaměstnavatel využít externích odborníků (osob nebo služeb).

4. Pokud zaměstnavatel využívá zmíněných osob nebo služeb, musí je seznámit s faktory, o kterých je známo nebo se předpokládá, že mají vliv na bezpečnost a ochranu zdraví zaměstnanců, a musí jim zajistit přístup k informacím uvedeným v čl. 10 odst. 2.

5. Ve všech případech

- musí mít určení zaměstnanci potřebné schopnosti a vyžadované prostředky,
- musí mít konzultované externí služby nebo osoby nezbytnou způsobilost a vyžadované osobní a pracovní prostředky a
- musí být počet určených zaměstnanců a konzultovaných externích služeb nebo osob dostatečný,

aby mohli provádět ochranná opatření a opatření k prevenci rizik s přihlédnutím k velikosti podniku nebo závodu nebo rizikům, jimiž jsou zaměstnanci vystaveni, a k jejich rozložení v rámci podniku nebo závodu.

6. Ochranu před riziky pro bezpečnost a zdraví a jejich prevenci, které jsou předmětem tohoto článku, zajišťuje jeden nebo více zaměstnanců (jedna samotná služba nebo více různých služeb), kteří (které) patří k podniku nebo závodě, nebo jde o externí odborníky.

Zaměstnanec nebo zaměstnanci nebo služba nebo služby musí spolupracovat, kdykoli je to potřebné.

7. Členské státy mohou vymežit s ohledem na povahu činností a velikost podniku kategorie podniků, u kterých může zaměstnavatel, je-li odborně způsobilý, převzít sám úkoly uvedené v odstavci 1.

8. Členské státy musí vymežit nezbytné schopnosti a způsobilosti uvedené v odstavci 5.

Mohou vymežit dostatečný počet uvedený v odstavci 5.

Článek 8

První pomoc, zdolávání požáru a evakuace zaměstnanců, vážné a bezprostřední nebezpečí

1. Zaměstnavatel musí

- přijmout nezbytná opatření pro první pomoc, zdolávání požáru a evakuaci zaměstnanců, přizpůsobená povaze

činností a velikosti podniku nebo závodu, s přihlédnutím k ostatním přítomným osobám,

— zajistit nezbytné spojení s externími službami, zejména v oblasti první pomoci, lékařské záchranné služby, vyprošťovacích prací a zdlouvání požárů.

2. Na základě odstavce 1 musí zaměstnavatel určit zejména zaměstnance pověřené poskytováním první pomoci, zdlouváním požárů a evakuací zaměstnanců.

Tito zaměstnanci musí být, s přihlédnutím k velikosti nebo specifickým rizikům podniku nebo závodu, odpovídajícím způsobem vyškoleni, musí jich být dostatečný počet a musí mít vhodné vybavení.

3. Zaměstnavatel

a) musí co nejdříve informovat všechny zaměstnance, kteří jsou nebo mohou být vystaveni vážnému a bezprostřednímu nebezpečí, o riziku a o opatřeních, která byla nebo budou přijata;

b) musí přijmout opatření a udělit pokyny, aby zaměstnancům při vážném, bezprostředním a nevyhnutelném nebezpečí umožnil zastavit jejich činnost nebo okamžitě opustit pracoviště a odejít do bezpečí;

c) s výjimkou náležitě odůvodněných případů nesmí vyzvat zaměstnance, aby znovu zahájili svou činnost v pracovní situaci, kdy přetrvává vážné a bezprostřední nebezpečí.

4. Zaměstnancům, kteří v případě vážného, bezprostředního a nevyhnutelného nebezpečí opustí své pracovní místo nebo nebezpečný prostor, nesmí z tohoto důvodu vzniknout žádné nevýhody a musí být chráněni proti všem nepříznivým a neodůvodněným důsledkům v souladu s vnitrostátními právními předpisy nebo zvyklostmi.

5. Zaměstnavatel zajistí, aby v případě vážného a bezprostředního nebezpečí, pokud není možné spojit se s odpovědným nadřízeným, učinil každý zaměstnanec pro svou vlastní bezpečnost nebo pro bezpečnost dalších osob, s přihlédnutím ke svým znalostem a dostupným technickým prostředkům, vhodná opatření k zabránění následkům tohoto nebezpečí.

Zaměstnanec nesmí být za své jednání postižen, ledaže jednal neuváženě nebo se dopustil hrubé nedbalosti.

Článek 9

Různé povinnosti zaměstnavatelů

1. Zaměstnavatel musí

a) zajistit hodnocení rizik pro bezpečnost a zdraví při práci, včetně těch, která se vztahují na zvlášť ohrožené skupiny zaměstnanců;

b) určit ochranná opatření, která musí být přijata, a v případě nutnosti i ochranné prostředky, které musí být použity;

c) vést seznam pracovních úrazů, které měly za následek pracovní neschopnost delší než tři pracovní dny;

d) vypracovávat pro příslušné úřady v souladu s vnitrostátními právními předpisy nebo zvyklostmi zprávy o pracovních úrazech, které utrpěli jeho zaměstnanci.

2. S ohledem na povahu činností a velikost podniku vymezí členské státy povinnosti týkající se vypracování dokumentů stanovených odst. 1 písm. a) a b) a přípravy dokumentů stanovených odst. 1 písm. c) a d), které musí být plněny různými kategoriemi podniků.

Článek 10

Informování zaměstnanců

1. Zaměstnavatel přijme vhodná opatření, aby zaměstnanci nebo jejich zástupci v podniku nebo závodě získali v souladu s vnitrostátními právními předpisy nebo zvyklostmi, s přihlédnutím mimo jiné k velikosti podniku nebo závodu, všechny informace o:

a) bezpečnostních a zdravotních rizicích a o ochranných a preventivních opatřeních týkajících se jak celého podniku nebo závodu, tak každého druhu pracovního místa nebo povolání;

b) opatřeních přijatých v souladu s čl. 8 odst. 2.

2. Zaměstnavatel přijme vhodná opatření, aby zaměstnavatelé zaměstnanců jiných podniků nebo závodů vykonávajících práci v jeho podniku nebo závodě, byli v souladu s vnitrostátními právními předpisy nebo zvyklostmi náležitě informováni o bodech uvedených v odst. 1 písm. a) a b) určených pro dotyčné zaměstnance.

3. Zaměstnavatel přijme vhodná opatření, aby zaměstnanci určení pro provádění činností týkajících se bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců nebo zástupci zaměstnanců pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci měli při plnění svých úkolů a v souladu s vnitrostátními právními předpisy přístup:

a) k hodnocení rizik a k ochranným opatřením uvedeným v čl. 9 odst. 1 písm. a) a b);

- b) k seznamu a zprávám uvedeným v čl. 9 odst. 1 písm. c) a d);
- c) k informacím vyplývajícím z ochranných opatření a z opatření k prevenci rizik a k informacím kontrolních úřadů a orgánů odpovědných za bezpečnost a ochranu zdraví.

Článek 11

Projednání se zaměstnanci a jejich účast

1. Zaměstnavatelé projednávají se zaměstnanci nebo jejich zástupci a umožní jim účastnit se všech jednání týkajících se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

Patří sem:

- projednání se zaměstnanci,
- právo zaměstnanců nebo jejich zástupců podávat návrhy,
- vyvážená účast v souladu s vnitrostátními právními předpisy nebo zvyklostmi.

2. zaměstnanci nebo zástupci zaměstnanců pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci se účastní vyváženým způsobem, v souladu s vnitrostátními právními předpisy nebo zvyklostmi, nebo s nimi zaměstnavatel předem a včas projedná:

- a) každé opatření, které může mít podstatný vliv na bezpečnost a ochranu zdraví;
- b) určení zaměstnanců uvedených v čl. 7 odst. 1 a čl. 8 odst. 2 a činností uvedených v čl. 7 odst. 1;
- c) informace uvedené v čl. 9 odst. 1 a článku 10;
- d) možné přizvání externích odborníků (služeb nebo osob) stanovené v čl. 7 odst. 3;
- e) plánování a organizaci školení uvedeného v článku 12.

3. Zástupci zaměstnanců pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci mají právo požádat zaměstnavatele, aby přijal vhodná opatření, a předložit mu k tomuto účelu návrhy ke zmírnění rizik pro zaměstnance nebo k odstranění zdrojů nebezpečí.

4. Zaměstnancům uvedeným v odstavci 2 a zástupcům zaměstnanců uvedeným v odstavcích 2 a 3 nesmí být na újmu jejich činnosti uvedené v odstavcích 2 a 3.

5. Zaměstnavatel je povinen poskytnout zástupcům zaměstnanců pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci dostatečné pracovní volno bez ztráty odměny za práci a dát jim k dispozici nezbytné prostředky, aby mohli vykonávat práva a úkoly vyplývající z této směrnice.

6. Zaměstnanci nebo jejich zástupci jsou oprávněni obracet se v souladu s vnitrostátními právními předpisy nebo zvyklostmi na orgány příslušné pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci, považují-li zaměstnavatelem přijatá opatření a poskytnuté prostředky za nedostatečné pro zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

Zástupci zaměstnanců musí mít možnost přednést své připomínky při návštěvách a kontrolách příslušného orgánu.

Článek 12

Školení zaměstnanců

1. Zaměstnavatel musí zajistit, aby se každému zaměstnanci dostalo dostatečného školení o bezpečnosti a ochraně zdraví, zejména formou informací a pokynů odpovídajících jeho pracovnímu místu nebo druhu práce

- při jeho přijetí do pracovního poměru,
- v případě přeložení nebo změně rozsahu pracovních úkolů,
- v případě zavedení nového pracovního zařízení nebo při jeho změně,
- v případě zavedení nové technologie.

Školení musí

- být přizpůsobeno výskytu nových rizik a změnám rizik a
- být pravidelně opakováno, je-li to nezbytné.

2. Zaměstnavatel zajistí, aby zaměstnanci z jiných podniků nebo závodů vykonávající práci v jeho podniku nebo závodě obdrželi vhodné pokyny týkající se bezpečnostních a zdravotních rizik během jejich činnosti v jeho podniku nebo závodě.

3. Zástupci zaměstnanců pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci mají nárok na vhodné školení.

4. Školení uvedené v odstavcích 1 a 3 nesmí být na náklady zaměstnanců nebo zástupců zaměstnanců.

Školení uvedené v odstavci 1 musí probíhat v pracovní době.

ODDÍL IV

RŮZNÁ USTANOVENÍ

Školení uvedené v odstavci 3 musí probíhat v pracovní době nebo v souladu s vnitrostátními zvyklostmi buď uvnitř, nebo mimo podnik nebo závod.

Článek 14

Zdravotní dohled

ODDÍL III

POVINNOSTI ZAMĚSTNANCŮ

Článek 13

1. Každý zaměstnanec je povinen dbát podle svých možností na svou vlastní bezpečnost a ochranu zdraví i o bezpečnost a ochranu zdraví osob, kterých se dotýkají jeho jednání nebo opomenutí při práci, v souladu se školením a pokyny, které mu byly předány zaměstnavatelem.

1. V souladu s vnitrostátními právními předpisy nebo zvyklostmi budou přijata opatření pro zajištění vhodného dohledu nad zdravím zaměstnanců ve vztahu ke zdravotním a bezpečnostním rizikům, kterým jsou v práci vystaveni.

2. Opatření uvedená v odstavci 1 jsou pojata tak, že pokud si to zaměstnanec přeje, může se podrobit lékařské prohlídce pravidelně.

3. Lékařské prohlídky mohou tvořit součást státního systému zdravotní péče.

2. K uskutečnění těchto cílů musí zaměstnanci zejména, v souladu se školením a pokyny danými jejich zaměstnavatelem:

- a) správně používat stroje, přístroje, nářadí, nebezpečné látky, dopravní prostředky a ostatní prostředky;
- b) správně používat osobní ochranné prostředky, které jim byly dány k dispozici, a po použití je uložit na místo k tomu určené;
- c) nevyřazovat, neměnit nebo nepřestavovat svévolně bezpečnostní zařízení, zejména strojů, přístrojů, nářadí, zařízení a budov, a správně tato bezpečnostní zařízení používat;
- d) okamžitě uvědomit zaměstnavatele nebo zástupce zaměstnanců pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci o každé pracovní situaci, o které se odůvodněně domnívají, že představuje vážné a bezprostřední ohrožení bezpečnosti a zdraví, a o každé poruše zjištěné na ochranných systémech;
- e) spolupracovat v souladu s vnitrostátními zvyklostmi se zaměstnavatelem nebo zástupci zaměstnanců pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci tak dlouho, dokud je to nezbytné, aby bylo umožněno splnění všech úkolů a požadavků uložených příslušným orgánem pro bezpečnost a ochranu zdraví zaměstnanců při práci;
- f) spolupracovat v souladu s vnitrostátními zvyklostmi se zaměstnavatelem nebo zástupci zaměstnanců pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci tak dlouho, dokud je to nezbytné, aby zaměstnavatel mohl zajistit, že pracovní prostředí a pracovní podmínky jsou bezpečné a bez rizik pro bezpečnost a zdraví v rámci rozsahu činnosti zaměstnanců.

Článek 15

Rizikové skupiny

Zvláště ohrožené rizikové skupiny musí být chráněny proti nebezpečím, která je zvláště ohrožují.

Článek 16

Samostatné směrnice — Změny — Obecný rozsah této směrnice

1. Rada na návrh Komise založený na článku 118a Smlouvy přijímá samostatné směrnice, mimo jiné pro oblasti uvedené v příloze.

2. Tato směrnice a, aniž je dotčen postup uvedený v článku 17 o technických úpravách, samostatné směrnice mohou být měněny postupem podle článku 118a Smlouvy.

3. Tato směrnice se použije plně na všechny oblasti, na které se vztahují samostatné směrnice, aniž tím jsou dotčena přísnější nebo zvláštní ustanovení těchto samostatných směrnic.

Článek 17

Výbor

1. Při výlučně technických úpravách samostatných směrnic uvedených v čl. 16 odst. 1 s přihlédnutím

— k přijatým směrnicím v oblasti technické harmonizace a technické normalizace nebo

— k technickému pokroku, k vývoji mezinárodních předpisů nebo specifikací a novým poznatkům

je Komisi nápomocen výbor, který je složen ze zástupců členských států a předsedá mu zástupce Komise.

2. Zástupce Komise předloží výboru návrh opatření, která mají být přijata.

Výbor zaujme své stanovisko k návrhu ve lhůtě, kterou může předseda stanovit podle naléhavosti věci.

Stanovisko se přijímá většinou stanovenou v čl. 148 odst. 2 Smlouvy pro přijímání rozhodnutí, která má Rada přijímat na návrh Komise.

Hlasům zástupců členských států ve výboru je přidělena váha stanovená v uvedeném článku. Předseda nehlasuje.

3. Komise přijme zamýšlená opatření, jsou-li v souladu se stanoviskem výboru.

Pokud zamýšlená opatření nejsou v souladu se stanoviskem výboru nebo pokud výbor žádné stanovisko nezaujme, předloží Komise Radě neprodleně návrh opatření, která mají být přijata. Rada se usnese kvalifikovanou většinou.

Pokud se Rada neusnese ve lhůtě tří měsíců od předložení věci Radě, přijme navrhovaná opatření Komise.

Článek 18

Závěrečná ustanovení

1. Členské státy uvedou v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí nejpozději do 31. prosince 1992.

Neprodleně o nich uvědomí Komisi.

2. Členské státy sdělí Komisi znění vnitrostátních právních předpisů, které přijaly nebo přijmou v oblasti působnosti této směrnice.

3. Každých pět let členské státy předají Komisi zprávu o praktickém provádění této směrnice a uvedou stanoviska sociálních partnerů.

Komise uvědomí Evropský parlament, Radu, Hospodářský a sociální výbor a Poradní výbor pro bezpečnost, hygienu a ochranu zdraví při práci.

4. Komise podává pravidelně Evropskému parlamentu, Radě a Hospodářskému a sociálnímu výboru zprávu o provádění této směrnice s ohledem na odstavce 1, 2 a 3.

Článek 19

Tato směrnice je určena členskými státy.

V Lucemburku dne 12. června 1989.

Za Radu

předseda

M. CHAVES GONZALES

PŘÍLOHA

Seznam oblastí uvedených v čl. 16 odst. 1

- Pracoviště
  - Pracovní zařízení
  - Osobní ochranné prostředky
  - Práce se zařízeními s obrazovkou
  - Manipulace s těžkými břemeny zahrnující riziko poškození páteře
  - Dočasná a mobilní staveniště
  - Rybářství a zemědělství
-